

دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات بلوک در فرابورس ایران

مصوب ۱۳۹۳/۰۳/۱۷ هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار

این دستورالعمل جهت تسهیل انجام معاملات بلوک در فرابورس ایران در ۹ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱۳۹۳/۰۳/۱۷ و اصلاحیه مورخ ۱۳۹۷/۰۱/۲۲ و ۱۳۹۷/۱۰/۱۲ و ۱۳۹۸/۰۵/۰۹ به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید .

• ماده ۱ :

اصطلاحات و واژه‌هایی که در این دستورالعمل به کار رفته‌اند دارای معانی زیر می‌باشند. معانی سایر اصطلاحات و واژه‌های تعریف نشده در این دستورالعمل حسب مورد مطابق تعاریف موجود در ماده یک قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب آذرماه ۱۳۸۴ مجلس شورای اسلامی و دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران خواهد بود .

○ بند ۱ :

معامله بلوک : معامله‌ای که تعداد سهام یا حق تقدم سهام قابل معامله در آن بزرگتر از ۵۰ برابر محدودیت حجمی سفارش در بازار عادی و کوچک‌تر از نصاب‌های معامله عمده باشد. حداقل‌های معاملات بلوک می‌تواند با تصویب هیئت مدیره فرابورس تغییر و پس از اطلاع رسانی اعمال شود.

○ بند ۲ :

بازار بلوک : یکی از بازارهای سامانه معاملات است که در آن معاملات بلوک طبق ضوابط این دستورالعمل انجام می‌شود.

○ بند ۳ :

سامانه معاملات بلوک : سامانه‌ای است که عملیات مربوط به ثبت پیشنهاد معاملات بلوک از طریق آن انجام شده و سفارش‌های تطبیق یافته، پس از تأیید فرابورس جهت انجام معامله به سامانه معاملاتی ارسال می‌شود.

○ بند ۴ :

کارگزار پیشنهاد دهنده: کارگزاری که در سامانه معاملات بلوک اقدام به ثبت پیشنهاد خرید یا فروش می‌نماید.

○ بند ۵ :

کارگزار پذیرنده پیشنهاد: کارگزاری که بر اساس پیشنهادهای ارائه شده در سامانه معاملات بلوک، پیشنهاد خرید یا فروش ثبت شده توسط کارگزار پیشنهاد دهنده را برای مشتری خود می‌پذیرد.

- ماده ۲ :

جلسات رسمی و روزهای انجام معامله انواع اوراق بهادار در بازار بلوک، ساعت آغاز، خاتمه و طول هر جلسه معاملاتی مانند بازار عادی است .

- ماده ۳ :

معاملات در بازار بلوک در نمادی مجزا از معاملات بازار عادی انجام می شود و در محاسبه قیمت پایانی و شاخص های فرابورس لحاظ نمی شود.

- ماده ۴ :

دامنه نوسان روزانه قیمت هر سهم در بازار بلوک مشابه دامنه نوسان قیمت همان سهم در بازار عادی است.

- ماده ۵ :

در بازار بلوک صرفاً سفارش محدود قابل اجرا بوده و استفاده از کد معاملاتی گروهی در این بازار مجاز نمی باشد.

- تبصره :

جهت انتقال سهام به خریداران متعدد یا به دلیل وجود محدودیت های فنی در بازار بلوک، استفاده از کد گروهی پس از موافقت فرابورس امکان پذیر خواهد بود.

- ماده ۶ :

مادامی که نماد معاملاتی سهم در بازار عادی متوقف باشد، نماد معاملاتی سهم در بازار بلوک نیز متوقف خواهد بود.

- تبصره ۱ :

نماد معاملاتی سهم در بازار بلوک مادامی که دامنه نوسان روزانه قیمت سهم در بازار عادی به دلیل بازگشایی نماد معاملاتی افزایش یافته است، متوقف خواهد بود .

- تبصره ۲ :

نماد معاملاتی بازار بلوک در شرایط خاص بازار به تشخیص فرابورس می تواند متوقف شود.

- ماده ۷ :

روش انجام معاملات بلوک در بازار بلوک به شرح زیر است:

○ بند ۱ :

پیشنهاد خرید یا فروش توسط کارگزار پیشنهاد دهنده در سامانه معاملات بلوک با قیمت معین ثبت می شود. کارگزار پیشنهاددهنده فروش می تواند روش تسویه این معاملات را "صرفاً نقدی" یا "با امکان تسویه خارج از پایاپای" ثبت کند .

○ بند ۲ :

کارگزار پذیرنده پیشنهاد جهت پاسخ دادن به پیشنهاد ثبت شده در سامانه معاملات بلوک اقدام به انتخاب آن نموده و پذیرش خود را جهت ارسال به کارگزار پیشنهاد دهنده در سامانه معاملات بلوک ثبت می کند.

○ بند ۳ :

در صورتی که پیشنهاد فروش ارائه شده "با امکان تسویه خارج از پایاپای" باشد، کارگزار پذیرنده پیشنهاد فروش می تواند پیشنهاد ارائه شده را با یکی از شروط " صرفاً خارج از پایاپای" یا "نقدی و خارج از پایاپای" بپذیرد .

○ بند ۴ :

در صورتی که روش تسویه پیشنهاد فروش ارائه شده، " صرفاً نقدی" باشد، سفارش های تطبیق یافته جهت تائید به فرابورس ارسال می شود .

○ بند ۵ :

در صورتی که روش تسویه پیشنهاد فروش ارائه شده، "با امکان تسویه خارج از پایاپای" باشد، درخواست کارگزار پذیرنده پیشنهاد برای کارگزار پیشنهاد دهنده فروش ارسال می شود. در این صورت حالت های زیر متصور است:

۱-۵- در صورت تائید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاد دهنده فروش، سفارش تطبیق یافته با عنوان تسویه خارج از پایاپای به فرابورس ارسال می شود.

۲-۵- در صورت عدم تائید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاد دهنده فروش، منوط بر این که کارگزار پذیرنده پیشنهاد، شرط "نقدی و خارج از پایاپای" را پذیرفته باشد، معامله با عنوان تسویه نقدی جهت تایید به فرابورس ارسال می شود.

۳-۵- در صورت عدم تائید تسویه خارج از پایاپای توسط کارگزار پیشنهاد دهنده فروش، منوط بر این که کارگزار پذیرنده پیشنهاد، شرط " صرفاً خارج از پایاپای" را پذیرفته باشد، درخواست کارگزار پذیرنده پیشنهاد رد می شود و پیشنهاد فروش مجدداً در سامانه معاملات بلوک ثبت می شود.

○ بند ۶ :

در صورت عدم مغایرت سفارش ها تطبیق یافته با قوانین و مقررات، فرابورس معامله را تائید می نماید و سفارش های تطبیق یافته جهت انجام معامله و ثبت نهایی به سامانه معاملات ارسال و در نماد معاملاتی مربوط به بازار بلوک ثبت می شود .

○ تبصره ۱ :

ثبت پیشنهاد خرید به قیمت‌های بزرگ‌تر مساوی از قیمت بهترین پیشنهاد فروش و ثبت پیشنهاد فروش به قیمت‌های کوچک‌تر مساوی از قیمت بهترین پیشنهاد خرید در طرف مقابل امکان پذیر نیست و کارگزار باید جهت انجام معامله ابتدا به پیشنهادات بهتر طرف مقابل پاسخ دهد.

○ تبصره ۱ مکرر :

روش تسویه خارج از پایاپای صرفاً در صورتی که طرفین معامله شخص حقوقی باشد، امکان پذیر است. مگر در صورتی که از بابت طلب سود سهام شخص حقیقی، ناشر اقدام به انجام این نوع از معاملات نماید که در این صورت کارگزار فروشنده مکلف است مدارک و مستندات موضوع تبصره ۲ را در اختیار بورس قرار دهد .

○ تبصره ۲ :

خصوص معاملات تطبیق یافته که به روش تسویه خارج از پایاپای ثبت شده است، کارگزار فروشنده مکلف است تاییدیه حسابرس مبنی بر وجود طلب یا معاملات درون گروهی بین طرفین معامله و سایر اطلاعات و مستندات لازم را حسب درخواست بورس/ فرابورس جهت بررسی شرایط تسویه در اختیار بورس/ فرابورس قرار دهد. در صورت عدم ارائه اطلاعات موضوع این تبصره، بورس/ فرابورس معاملات مذکور را تایید نخواهد کرد.

● ماده ۷ مکرر :

معاملات بلوک در بازار پایه صرفاً به شیوه تسویه نقدی براساس رویه جاری پایاپای و بدون محدودیت حجمی انجام می‌شود. این معاملات در نمادی مجزا از معاملات بازار عادی انجام شده و دامنه نوسان روزانه قیمت اوراق بهادار در معاملات بلوک مشابه دامنه نوسان قیمت در بازار عادی است. محدودیت‌های معاملات بلوک می‌تواند با تصویب هیئت‌مدیره فرابورس ایران تغییر و پس از اطلاع‌رسانی اعمال شود.

● ماده ۸ :

مفاد این دستورالعمل جایگزین مفاد بند ۳۳ ماده ۱ و فصل دهم دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در فرابورس ایران می‌گردد